

OPINION

POLITISK REDAKTÖR: JOHAN HAKELIUS johan.hakelius@fti.se

FINANSTIDNINGEN

LÖRDAG 22 JANUARI 2000

Och vad händer i Sverige?

TYSK POLITIK. Den har länge varit lika lockande som Helmut Kohls favoritträtt saumagen – grismage. Så är det inte längre. För den nyhetslystna har plötsligt något stabilt grått förbytts i en färgsprakad orgie.

Allt rasar för CDU. Inklusivt opinionsstödet – CDU/CSU har tappat nästan tio procentenheter på en enda vecka. Den nuvarande CDU-ledaren, Wolfgang Schäuble, tvingas förändra be om ursäkt inför en buande riksdag. Partikassören Wolfgang Hüllen tar sitt eget liv. Brottundersökningar. Och skulle de strikta tyska lagarna följas till punkt och pricka skulle CDU bli skyldigt sådana bötesbelopp att partiet gick i konkurs.

Det är bara Helmut Kohl själv som tror sig kunna hålla stånd. Han läsar upp journalister. Och han vägrar att nämna bidragsgivarna till CDU:s hemliga partikassa. Med motivering: att han är en hedersman.

Att skriva om förloppet i sak är näst intill omöjligt. I tidsrymden mellan den första meningen och den avslutande punkten hinner något nytt, spektakulärt inträffa. Det är en av världens förnämsta politiska föreställningar på mycket länge. Har föreställningen något mer att bjuda än underhållning?

FÖR TYSKAR HAR den naturligtvis det. CDU:s ekonomiska affärer måste rimligen väcka frågor om det tyska politiska systemet. Om symbiosen mellan näringsliv och politik. Om den korporativa överheten. Om det murkna bakom den högtidliga och delvis högdragna fasaden. Skandalen är mer än en partiangelägenhet för CDU.

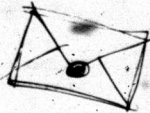
Men CDU-skandalen borde också vara mer än en rent tysk angelägenhet.

Sverige är i en del avseenden inte så olik Tyskland. Symbiosen mellan politik och ekonomi finns där – vi har länge odlat det Rhenländska, snarare än det anglo-saxiska företagsidealet. Synen på staten och politiken som medborgarnas välvilliga och uppfostrande föräldrar är i stor utsträckning densamma. Förmyndarskap och breda uppfostrer mellan samhälleliga eliter i slutna rum föder samma mentalitet, oavsett nationalitet.

Vår fråga, med anledning av CDU-skandalen, borde inte vara "Vad händer egentligen i Tyskland?". Vår fråga borde vara "Vad händer egentligen i Sverige?".

KANSKE ÄR SVERIGE ett hederligt särfall. Men att förutsätta att det förhåller sig så är naivt. Särskilt i ett läge då partiernas medlemsantal – och därmed tillgången till bidragsmedel – sjunkit. När kollektivanslutningen avskaffats. När styrkeförhållanden i riksdagen förändras på ett sätt som inte skett på länge – med kända ekonomiska konsekvenser för en del partier. Vågar man säkra på att frågan "hur ska vi ersätta de medel vi nu förlorar" ställs på mer än ett svenskt partikansli. Vi kan inte vara säkra på vad svaren blivit.

Det som händer i Tyskland borde få oss att söka de svaren.

LÄSTE Mauricio Rojas i Finanstillidningen den 13/1. Det var det värsta jag läst på länge. Dels

på grund av tendensen, dels på grund av den allmänt låga intellektuella nivån. Vad hurrar karln för? I varje ny artikel om "globalisering" möter man en ny definition eller allmän förvirring, så också i denna. Jag har hitintills trott att Rojas hade kloka synpunkter på framtidens välfärd. Av denna artikel framstår han som en förvirrad opportunist.

"Den postnationella människans värld" pytt! Eller: "Globaliseringen är i själva verket ingenting annat än upplösningen av det monopol över makten, industrin, tekniken och orden som vi innehade under så lång tid. I stället... har en global utvecklingsarena vuxit fram... där det inte finns några givna roller..."

Jaha, då vet vi det. Så fänit att då oroa sig för USAs maktmonopol!

Rojas räknar upp ett antal misslagliga, saltister, folkhemsmotalgiker, vänsternationalister m fl som "förenas i korståget mot globaliseringen". Han tycks ha glömt

kategorin demokrater (de som vill värna folkstyret).

GÖSTA WALIN
PROF. I OCEANOGRAFI VID
GÖTEBORGS UNIVERSITET

KOMMENTAREN om Gudrun Schymans bidrag (11/1) förväran mig. "Vanligt folk" bor och arbetar på ett ställe och om de skaffar sig en fritidsbostad så använder de den på sin fritid... utan att få bidrag. Så, varför ska det inte gälla politiker?

En dag när man granskar detta i ett annat perspektiv kommer man sannolikt att kalla det för korruption.

KRISTER BERINDER

Leve skillnaderna!

Rättvisa är likställighet, inte likformighet

SIGNERAT

Om akademiker är underbetalda är det på grund av egen mjukighet. Den mjukigheten delar de med många socialdemokrater. De gamla hederliga sosse-idealerna som välkomnar skillnader, om de inte beror på privilegier, borde återuppväckas.

Akademikerfacket SACO är upprört över att dagens akademiker har lägre bruttolön än 1975. Industriebarn har däremot höjt sin reala bruttolön med tio procent. Efter skatt och olika avgifter har akademikerna mindre kvar än de hade 1975.

Men Hanna Pettersson, ledarskribent på ArbetetNyheter, kritiserar SACO för att de hävdar att "lönebildningen måste uppmuntra människor att fördjupa sig och ta ansvar".

Pettersson invänder att små löneskillnader knappast gör att människor avstår från möjligheten att skaffa sig högre utbildning. Hon tycker förvisso att akademiker ska kompenseras för den kostnad som återbetalningen av studielånet innebär, men i övrigt behövs ingen "belöning" för den som skaffat sig en högre utbildning.

TVÄRTOM BORDE civilingenjörer och liknande grupper betala mer skatt – ty, då blir det mer pengar över för att förbättra lärarnas och socialsekreterarnas arbetssituation, hävdar den socialdemokratiska ledarskribenten.

Visst. Självfallet finns ingen självskrivna regel som säger att den som skaffat sig en utbildning X högskolepoäng automatiskt ska belönas med Y kronor högre lön. Löner bör sättas i en förhandling mellan den som säljer och köper arbetskraft. Det är en rent facklig fråga.

Vi kan mycket väl tänka oss att vissa yrkesgrupper, trots ringa

En god socialist.

utbildning, ändå lyckas förhandla till sig skapliga löner, medan andra, trots många års studier, lik förbannat får nöja sig med en styver.

Så har akademikerna släpat efter beror det sannolikt på att de varit mjukiga vid förhandlingsbordet. Mer kamp tack!

Men framförallt bör det sägas att ArbetetNyheternas jämlikhetsideal inte nödvändigtvis är den enda tänkbara socialdemokratiska hållningen. Det finns en betydligt mer frihetlig idétradition, som inte ser absolut utjämning som ideal.

Per Albin Hansson menade i uppsatsen "Vad kan en god socialist vara?" (1929) att jämlikhet skulle vara "likställighet men icke likformighet".

Enligt Per Albin var jämlikhet "lika rättigheter och möjligheter för alla och envar, men intet tvång till att använda dem på alldeles samma sätt."

Han underströk också att jämlikhet inte skulle innebära att alla ska ha lika stora delar av kakan, utan jämlikhet skulle ge "nog för alla".

Detta "nog för alla" är en viktig markering. Per Albin talade om värdet av en individualisering, av en mångfald som skulle ge en skönare helhet. Då dög inte att tvinga in alla i samma form. Ty "jämlikheten skall icke leda till jämstrukenhet, den skall i stället låta allting växa efter sin egenart", skrev Per Albin.

SÅLEDES. I ett samhälle som vårt – där vägen till högre utbildning ligger öppen för alla – har vi en större jämlikhet än någonsin tidigare.

Vi kan också titta i det socialdemokratiska parti-programmet från 1960. Där underströks förvisso vikten av att kämpa mot alla slags klasskillnader. Men programmet tillade också:

"Socialdemokratin vänder sig därför mot inkomstskillnader, som betingas av sociala och ekonomiska privilegier och maktpositioner, medan den godtar en differentiering, som grundas på skillnader i arbetsinsats, yrkesskicklighet, ansvar eller initiativkraft."

Ungefär så borde väl en sund socialdemokratisk linje idag också se ut.

Socialdemokrater av idag har lite svårt att stå upp för dessa gamla hederliga ideal. 1960 års idéer är inte speciellt väl företrädda.

Exempelvis socialdemokratiska ministrar har problem med sina höga löner, som gör att de skrapar med foten och ber om ursäkt. De gör sig till lätta offer för vänsterpopulismens gnäll. I stället borde de säga, att de är värda vandra spänn i lön och egentligen borde ha mycket mer. Men en sådan minister vore slut.

En politisk rörelse där ledarskapet inte står upp för det som är rätt och riktigt har problem. Ett land som leds av en sådan rörelse kommer också med tiden att få problem.

Någon borde göra något åt saken.

STIG-BJÖRN LUUNGGREN
stikan@luunggren.com 08-506 245 00

Fri-länkskräbent och regimkritiker

FINANSTIDNINGEN

INGÅR I MODERN TIMES GRUPP

TELEFON
08-506 245 00

FAX
08-11 99 30

POSTADRESS
Box 70347, 107 23 Stockholm

REKONSADRÄS
Kungsgatan 18, 4 tr

REDAKTIONEN
E-post redaktion@fti.se
08-11 99 30
Fax 08-506 245 60

LÄSARSERVICE DYNET RUNT
Beställning 08-506 245 60
Utsölvning tidning 08-506 245 60
Fax 08-506 245 62
E-post prent@fti.se

ANNONSER
Telefon 08-506 245 80
Fax 08-506 245 81

**CHEFREDAKTÖR/
ANSVARS UTGIVARE**
Jon Åsberg

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR
Peder Ramel

Sveriges Finansnyheter AB

PRENUMERATIONSPRISER
Helår 2 443 kr (inkl moms 2 590 kr)
Halvår 1 368 kr (inkl moms 1 450 kr)
Kvartal 745 kr (inkl moms 790 kr)
Månad 250 kr (inkl moms 265 kr)
Postgiro: 92 03 03 5
Bankgiro: 5470-1016

WEBBIDA OCH TEXTARKIV
Finanstillidningen lagras elektroniskt och finns tillgänglig på internet-adressen www.fti.se.
Där finns arkiv sedan 1 januari 1997. Artiklar kan även beställas per telefon 08-506 245 00 för 250 kronor plus moms per artikel.
Förbehåll mot elektronisk lagring och publicering måste göras av skribenten. Detta medges normalt inte. För- och beställningsmaterial anses vara ej.

FINANSTIDNINGEN
ISSN: 1101-642X
VLT PRESS AB
VÄSTERÅS 2000

173 000 LÄSARE
För statistik och mer information